

Informacja o publicznym transporcie zbiorowym w Powiecie Cieszyńskim na sesję Rady Powiatu w lutym 2025 r.

1. WSTĘP

1) Rys historyczny powiatowej komunikacji autobusowej

Państwowa Komunikacja Samochodowa (PKS), w latach 1983–1990 **Krajowa Państwowa Komunikacja Samochodowa (KPKS)** – polskie państwowe przedsiębiorstwo usługowe zajmujące się transportem publicznym.

Jego początki sięgają 1945 roku. Podstawą do prawnego usamodzielnienia się przedsiębiorstwa był dekret Rady Ministrów z dnia 16 stycznia 1946 r. o utworzeniu przedsiębiorstwa państwowego „Państwowa Komunikacja Samochodowa” (Dz.U. z 1946 r. nr 4, poz. 31).

Do lat 90 PKS był jedynym państwowym przewoźnikiem o zasięgu ogólnokrajowym. W 1990 roku przedsiębiorstwo podzielono na 176 mniejszych przedsiębiorstw. Jednym z nich było Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej w Cieszynie, jako podległy Skarbowi Państwa przewoźnik, świadczący usługi przewozu pasażerskiego na terenie Powiatu Cieszyńskiego. W tym okresie, do roku 2002, był to czas rozwoju PKS w Cieszynie. W następnych latach, na skutek braku ciągłości zarządzania firmą, spowodowaną częstymi zmianami prezesów i roszczeniami załogi, spadkiem przychodów, następował powolny upadek przedsiębiorstwa.

W 2011 roku Ministerstwo Skarbu Państwa prowadziło rozmowy z większością samorządów w kraju w zakresie przejęcia mienia działających przedsiębiorstw PKS i prowadzenia komunikacji autobusowej we własnym imieniu. Samorządy w Powiecie Cieszyńskim nie podjęły się tego zadania, głównie z powodu konsekwencji finansowych takiego rozwiązania. Skutkiem tego, końcem lutego 2012 roku, Minister Skarbu Państwa postawił Przedsiębiorstwo PKS w Cieszynie w stan likwidacji. Ostatecznie, 26 października 2012 roku, PPKS Cieszyn zakończył działalność przewozową. Całość komunikacji publicznej w Powiecie została podzielona pomiędzy przewoźników komercyjnych i dotyczyło to głównie najważniejszych linii powiatowych. Spośród firm realizujących komercyjnie powiatowe przewozy pasażerskie, były między innymi firmy DAS, Linea-Trans, Traf-Line, Trans-Bus, ZPG Wispol, oraz Transkom, który jako oddział transportu towarowego cieszyńskiego PKS-u, na przestrzeni lat ulegał wielu zmianom w zakresie zarządzania i profilu działalności, by w końcu od 3 stycznia 2013 roku zaistnieć jako spółka z o.o. Niestety, na skutek wielu niekorzystnych czynników, po niespełna 5 latach działalności, z dniem 1 lipca 2018 roku TRASKOM sp. z o.o., zaprzestaje działalności transportowej.

Równolegle, do zdarzeń opisanych powyżej, w Starostwie Powiatowym w Cieszynie toczyły się dyskusje, konsultacje i prace nad przyjęciem rozwiązań, które niosła za sobą nowa ustawa z dnia 16 grudnia 2010 roku o publicznym transporcie zbiorowym, a która w sposób

istotny - i co bardzo ważne - odmienny od rozwiązań zawartych w ustawie o transporcie drogowym, stawiała realizację zadań w zakresie publicznego transportu zbiorowego na terenie kraju. Głównymi beneficjentami tych rozwiązań jak również obciążeń finansowych, miały być jednostki samorządu terytorialnego.

Władze Powiatu Cieszyńskiego do tego zagadnienia podeszły w sposób poważny i odpowiedzialny, podejmując dyskusję z władzami gmin na temat modelu komunikacji na terenie Powiatu oraz przygotowując dokumenty, które były wymagane przez nowe regulacje prawne. Skutkiem tego :

- Ustalono, że Powiat będzie organizatorem publicznego transportu zbiorowego na swoim terenie, operatorami będą firmy realizujące komercyjnie transport publiczny na terenie Powiatu, a gminy będą partycypować w kosztach funkcjonowania;
- Uchwalono Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Powiatu Cieszyńskiego;
- W Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, ogłoszono zamiar bezpośredniego zawarcia umów z operatorami.

Działania te spowodowały, że Powiat Cieszyński był gotowy do wprowadzenia rozwiązań w komunikacji publicznej zgodnie z nowymi regulacjami prawnymi już od 2019 roku, co stawiało go w tym zakresie, w czołówce samorządów w Polsce.

Z chwilą wejścia w życie ustawy o funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej w lipcu 2019 r. i ogłoszenia przez wojewodę Śląskiego naboru pierwszych wniosków o dopłatę z FRPA, Powiat Cieszyński spełniając wszystkie wymogi prawne, aplikował o te środki. Umowy zostały podpisane i uruchomiono 9 linii komunikacyjnych użyteczności publicznej w Powiecie.

Obecnie powiatowe przewozy komunikacji publicznej o charakterze użyteczności publicznej realizowane są na 31 liniach komunikacyjnych.

Dodatkowo, na wniosek niektórych władarzy gmin i przy akceptacji władz Powiatu uruchomiono komercyjnie (bez dodatkowego wsparcia finansowego) trzy linie komunikacyjne:

- Cieszyn – Wisła – Szczyrk na wniosek Burmistrza Szczyrku, w związku z nie podjęciem się realizacji przewozów ze Szczyrku na Salmopol przez Komunikację Beskidzką,
- Skoczów – Chybie – Jastrzębie, na wniosek Wójta Chybie, pomimo realizacji przewozów na rzecz Gminy Strumień na odcinku Strumień - Pawłowice przez innego przewoźnika z dofinansowaniem do 1 km 13,83 zł,
- Strumień – Chybie – Bielsko, na wniosek Burmistrza Strumienia, pomimo realizacji przewozów z Chybia do Bielska przez Komunikację Beskidzką, które są dofinansowywane przez gminę Chybie.

2) Akty prawne w oparciu, o które jest realizowany transport publiczny:

- Rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 roku, dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego;
- Ustawa z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym;
- Uchwała nr XLV/384/2014 z dnia 29 kwietnia Rady Powiatu Cieszyńskiego w sprawie przyjęcia „Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Powiatu Cieszyńskiego” oraz jego aktualizacja, przyjęta Uchwałą nr LXII/487/24 z dnia 26 kwietnia 2024 roku.
- Ogłoszenie w dniu 30 czerwca 2015 roku w Dzienniku Urzędowym UE o zamiarze bezpośredniego zawarcia umów o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, z przewidywaną datą ich zawarcia - 30 listopada 2016 roku.
- Ustawa z dnia 16 maja 2019 r. o funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

3) Organizator

Powiat Cieszyński w skład, którego wchodzi 12 gmin:

- 7 gmin wiejskich;
- 3 gminy miejskie;
- 2 gminy miejsko-wiejskie.
- Powierzchnia: 730 km²;
- Ludność: 175 000 mieszkańców;
- Liczba przystanków autobusowych ogółem 647.

2. WYKAZ LINII KOMUNIKACYJNYCH

1) Podział pomiędzy Operatorów

DAS TRANSPORT SP. Z O.O.

- 1) Cieszyn – Brzezówka – Kończyce Wielkie – Cieszyn
- 2) Cieszyn – Hażlach – Dębowiec – Iskrzyczyn – Skoczów
- 3) Cieszyn – Hażlach – Pruchna – Bąków – Strumień - Zarzecze
- 4) Cieszyn – Hażlach – Pruchna – Drogomyśl – Chybie
- 5) Cieszyn – Kostkowice – Dębowiec – Simoradz – Skoczów
- 6) Cieszyn – Ogrodzona – Iskrzyczyn – Dębowiec Podlesie
- 7) Ustroń Nierodzim – Bładnice Dolne – Skoczów – Pierściec
- 8) Dębowiec – Kostkowice – Ogrodzona – Kisielów
- 9) Cieszyn – Golezów – Wisła – Istebna
Jasnowice - Jaworzynka Trzyciatek

PUH WISPOL SP. Z O.O.

- 1) Cieszyn – Skoczów – Strumień
- 2) Cieszyn – Skoczów – Brenna Bukowa – Brenna Węgierski
- 3) Cieszyn – Skoczów – Brenna Leśnica
- 4) Cieszyn – Skoczów – Górki Wielkie
- 5) Cieszyn – Skoczów – Ustroń – Wisła Łabajów
- 6) Skoczów – Ustroń

TRANS-BUS JERZY CIEŚLAR

- 1) Cieszyn – Pogwizdów – Kaczyce – Zebrzydowice – Marklowice G.
- 2) Cieszyn – Hażlach – Kończyce Małe – Zebrzydowice – Marklowice G.
- 3) Cieszyn – Hażlach – Kończyce Wielkie – Zebrzydowice Kisielów
- 4) Cieszyn – Zamarski – Hażlach – Kończyce Wielkie - Rudnik
- 5) Cieszyn – Hażlach – Rudnik
- 6) Dzięgielów – Golezów – Kisielów – Skoczów
- 7) Cieszyn – Puńców – Dzięgielów – Leszna Górna Podlesie
- 8) Cieszyn – Puńców – Dzięgielów – Cisownica pod Tułem
- 9) Cieszyn – Puńców - Dzięgielów – Kozakowice

ZPG WISPOL LESZEK PODŹORSKI

- 1) Cieszyn – Ustroń – Wisła – Koniaków Ochodzita,
- 2) Cieszyn – Ustroń Zawodzie – Wisła Malinka – Przełęcz Salmopolska,
- 3) Cieszyn – Ustroń – Wisła Czarne,
- 4) Cieszyn – Golezów – Ustroń,
- 5) Wisła – Istebna Byrty – Koniaków Ochodzita,
- 6) Cieszyn – Ustroń Zawodzie – Ustroń Równica,
- 7) Ustroń Równica – Ustroń Centrum – Wisła Centrum – Wisła Czarne

2) Całościowa mapa linii komunikacyjnych realizowanych przez Operatorów

Sieć powiatowych linii komunikacyjnych

3) Informacja o ilości linii komunikacyjnych użyteczności publicznej realizowanych w poszczególnych latach:

2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
9	26	31	34	33	32	31

3. OPERATORZY

Informacja o posiadanym taborze, używanym do obsługi powiatowych linii komunikacyjnych:

1) DAS Transport sp. z o.o.

Posiada 23 pojazdy różnej wielkości. Głównie mini i midi. W latach 2023 i 2024 zakupił i wymienił 15 nowych autobusów. Marka wiodąca Mercedes, Iveco.

2) PUH WISPOL sp. z o.o.

Posiada 23 pojazdy. Głównie w wielkości maxi. W latach 2023 i 2024 zakupił i wymienił 14 nowych autobusów. Marka wiodąca Mercedes i Setra.

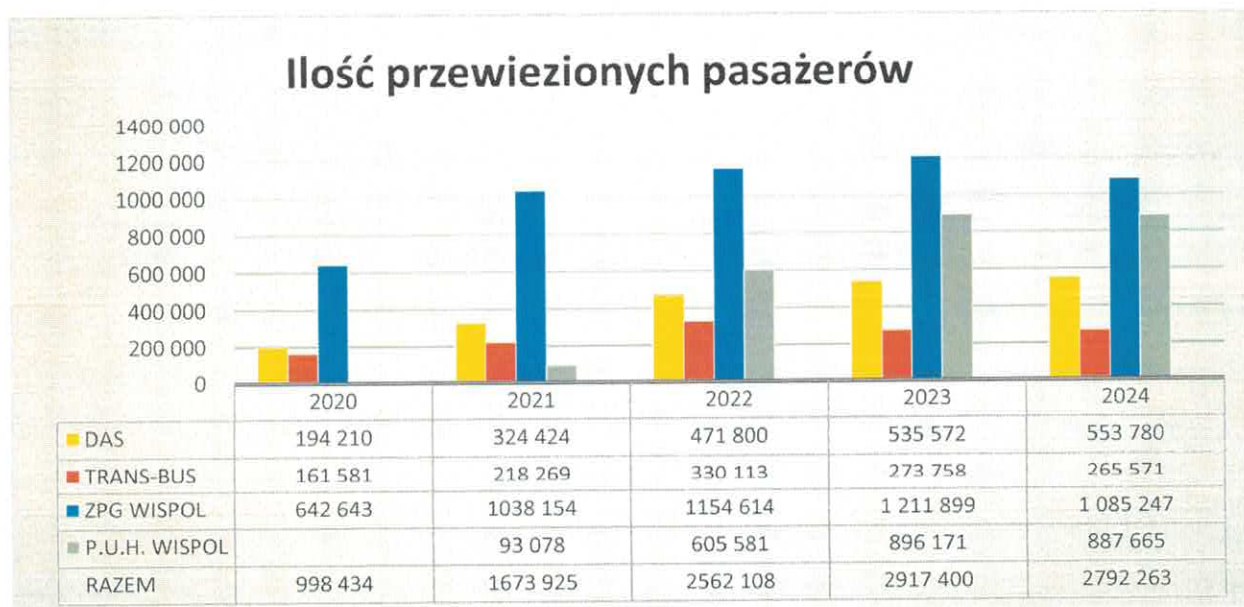
3) TRANS-BUS Jerzy Cieślak

Posiada 23 pojazdy różnej wielkości. Głównie mini i midi. W latach 2023 i 2024 wymienił pojazdy kilkunastoletnie na nowsze – kilku letnie i nowe, w ilości 11 szt. Marka wiodąca Mercedes.

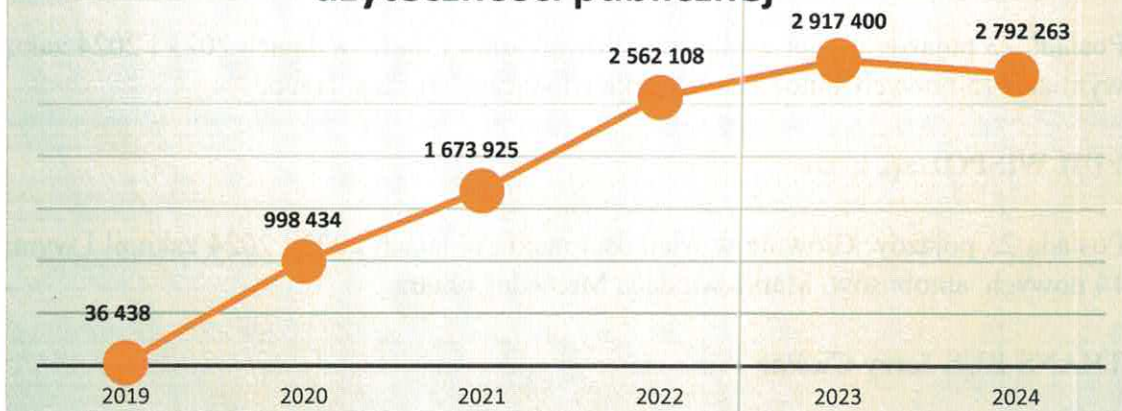
4) ZPG WISPOL Leszek Podzorski

Posiada 23 pojazdy o wielkości midi i maxi. W latach 2023 i 2024 zakupił 10 nowych autobusów. Marka wiodąca Mercedes.

4. ILOŚĆ PRZEWIEZIONYCH PASAŻERÓW

Liczba pasażerów przewożonych w poszczególnych latach na liniach użyteczności publicznej

5. ILOŚĆ WYKONANYCH WOZOKILOMETRÓW

Wozokilometry na liniach użyteczności publicznej

6. DEFICYT:

To ujemny wynik finansowy pojedynczej linii komunikacyjnej w przewozach autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, wyliczony dla tej linii, nieuwzględniający rozsądnego zysku, o którym mowa w Rozporządzeniu (WE) 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 roku, dotyczącego usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego.

1) Ogółem za lata 2022 – 2024 w zł.

2022	2023	2024
10 731 119	11 912 615	15 905 726

7. KOSZTY FUNKCJONOWANIA POWIATOWEJ KOMUNIKACJI PUBLICZNEJ O CHARAKTERZE UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Są to wszelkie koszty Operatorów poniesione w związku z działalnością transportową przy realizacji zadań w zakresie publicznego transportu zbiorowego.

Koszt jednostkowy – to koszt w przeliczeniu na wykonany wozokilometr.

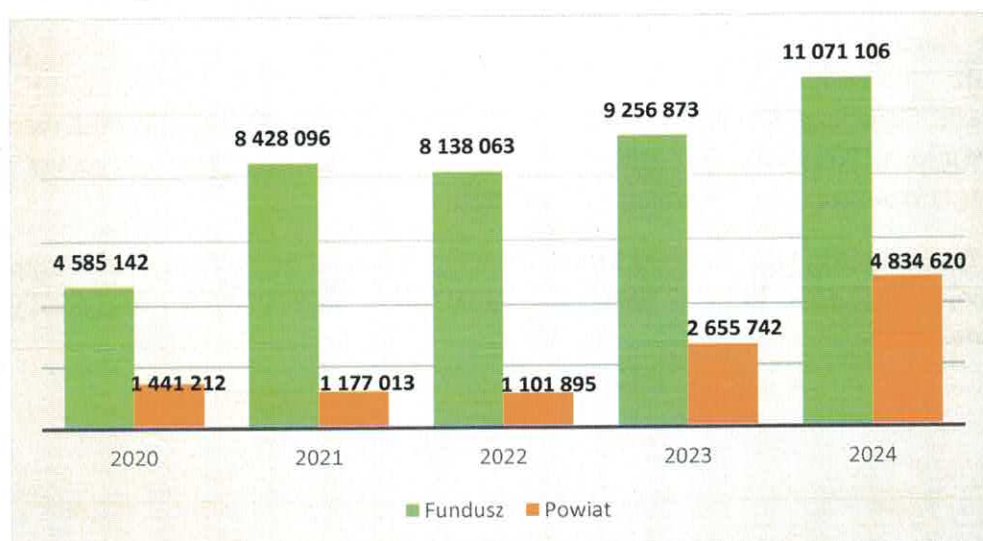
Koszt funkcjonowania – to iloczyn kosztu jednostkowego i wykonanej pracy przewozowej.

2022		2023		2024	
7,50 zł	3 367 442 km	7,38 zł	3 759 182 km	7,76 zł	4 057 004 km
25 255 815 zł		27 742 763		31 482 351	

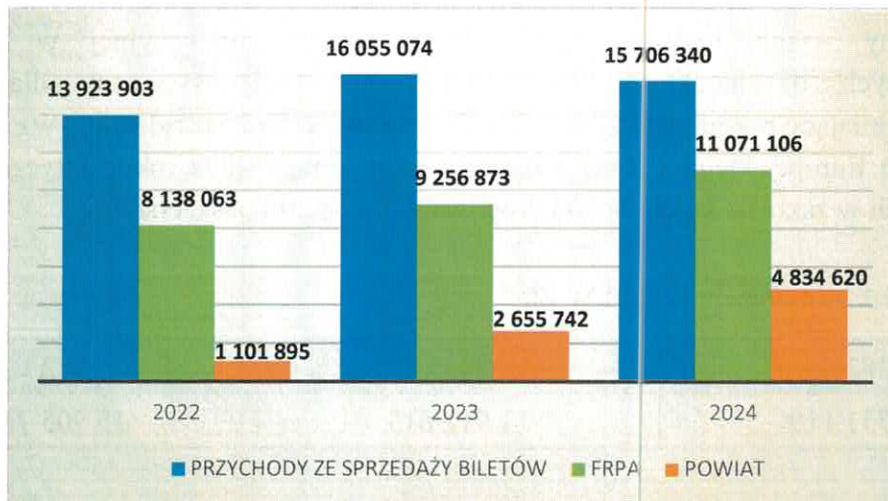
8. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

1) FRPA – Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych jest państwowym funduszem celowym.

2) Wysokość dopłat z FRPA oraz budżetu Powiatu :

3) Przychody ze sprzedaży biletów w zł. wraz z dopłatami:

4) Gminy Powiatu Cieszyńskiego - wielkość wydatkowanych środków na ten cel w poszczególnych latach:

GMINA	2020	2021	2022	2023	2024
BRENNA	40 000	40 000	0	10 000	10 000
CHYBIE	35 478	36 000	44 300	46 000	53 000
CIESZYN	0	0	0	0	0
DĘBOWIEC	10 000	21 000	10 000	0	30 000
GOLESZÓW	18 000	47 500	58 500	68 000	78 000
HAŻLACH	20 000	40 000	49 200	50 000	60 000
ISTEBNA	0	50 000	69 000	80 000	92 000
SKOCZÓW	97 482	97 500	170 000	180 000	207 000
STRUMIEŃ	47 711	48 000	50 000	60 000	79 000
USTROŃ	59 000	60 000	90 000	107 000	110 000
WISŁA	20 000	140 000	144 620	148 000	155 000
ZEBRZYDOWICE	75 000	47 900	85 000	88 000	105 000
RAZEM:	422 671	627 900	770 620	837 000	979 000

W ocenie Zarządu, nasza powiatowa komunikacja o charakterze użyteczności publicznej funkcjonuje prawidłowo, zaspokajając podstawowe potrzeby transportowe lokalnej społeczności. Świadczy o tym też fakt, że na spotkaniu marszałków województw w Wiśle, nasza Powiatowa Komunikacja Autobusowa była prezentowana jako wzorcowy przykład dobrze zorganizowanej i realizowanej komunikacji.

Powiat w tym zakresie, jest w stałym kontakcie z Operatorami na bieżąco przekazując uwagi i spostrzeżenia pasażerów, które w przypadku możliwości technicznych i organizacyjnych są realizowane.

9. Dane ogólne o publicznym transporcie w powiatach ościennych w zestawieniu z Powiatem Cieszyńskim.

Organizator	Ilość linii	Długość linii w km	Ilość wozokilometrów	Wysokość dopłaty z FRPA
Powiat Cieszyński	31	900	4 096 588	12 289 762
Powiat Pszczyński	3	72	431 154	1 293 462
Powiat Wodzisławski	12	281	1 559 365	4 678 095
Powiat Żywiecki	14	992	1 850 285	5 550 851
Beskidzki Związek Powiatowo-Gminny	37	1 096	4 454 653	13 363 959

WICESTAROSTA

Mieczysław Szczurek